

Izhaja vsak petek. Izdaja Časopisno-založniško podjetje »Primorski tisk« v Kopru. Naslov uredništva in uprave: Koper, Kidričeva 26, tel. 170. Posamezni izvod 10 din. Celoletna naročnina 500 din, polletna 250 din, četrtletna 130 din. Za inozemstvo znaša letna naročnina 1000 din ali 3,5 am. dolarja. Bančni račun 65-KB-1-181. Prilogo »Uradni vestnik okraja Koper« prejema naročniki brezplačno. Rokopisov ne vračamo.

ŠIROKA FRONTA ideološko-vzgojnega dela

Na svojem plenarnem zasedanju dne 13. t. m. je Okrajni komite ZKS v Kopru razpravljala o ideološko-vzgojnem delu. Iz referata in razprave je razvidno da so bili v zadnjem razdobju doseženi takšni uspehi, ki

katov, mladine itd. Razen tega pa je ZK uspelo najti in vzgojiti precejšnje število ideološko zgrajenih in aktivnih kadrov.

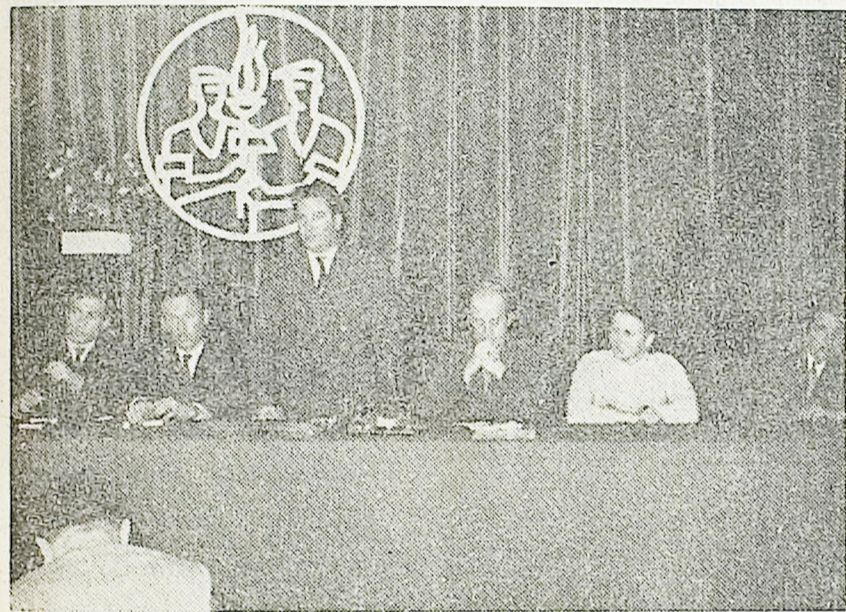
Rezultati, doseženi predvsem v ideološki vzgoji članov ZK z nižjo izo-

nov ZK. Posebno razveseljivo sliko daje rastoče število marksističnih krožkov med mladino, zlasti po šolah in dijaških domovih. Prednjačijo v občinah Postojni, Kopru in Piranu.

Tudi v zvezi z ideološkim dviganjem vodilnega kadra je imela komisija pri OK ZKS v Kopru nekaj posrečenih prijemov, saj je v preteklem obdobju postavila in utrdila ideološke komisije pri občinskih komitejih ZKS, poglobila delo predavateljskega aktiva pri OK ZKS in predavateljskih aktivov pri občinskih komitejih ZKS, organizirala redne razprave o konkretnih, aktualnih vprašanjih, organizirala in pomagala občinskim komitejem ZK pripraviti številne seminarje, pri občinskem komiteju v Kopru in Postojni pa celo neke vrste popoldanske partijske šole. Skupno je v vseh ideoloških komisijah 42 članov in 207 članov predavateljskega aktiva.

Posebno pozornost je razprava posvetila tudi knjižnicam, ljudskim in mladinskim univerzam ter zelo plodnemu vzgojnemu delu SZDL, sindikata, Zveze ljudske mladine in društva »Svobode«.

H koncu je plenum sprejel ustrezne sklepe, ki gredo za tem, da naj se še nadalje utrdijo ideološke komisije pri občinskih komitejih, da naj ideološka komisija pri OK ZKS v smislu razprave in vnašanja marksističnih osnov pomaga pri izdelavi najrazličnejših programov splošno ljudsko-prosvetnega in ideološkega izobraževanja in da naj te ideološke komisije skrbijo za široko razpravo o vseh aktualnih vprašanjih našega družbenega razvoja.

Delovno predsedstvo skupščine okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev. Po končanih volitvah se novoizvoljeni predsednik Ivan Mavsar zahvaljuje za zaupnico. O delu skupščine preberite še na 5. in 6. strani

povsem zasenčijo nekatere pomanjkljivosti v ideološko vzgojnem delu, čeprav so bile na samem plenumu v razpravi predvsem vprav te pomanjkljivosti in pa naloge, ki še stojijo pred člani ZK.

Osnovna značilnost, ki izhaja iz poročila in razprave, je ta, da je postala v ideološkem delu delovna fronta zelo široka, saj so raznotere oblike vzgojnega dela pritegnile zelo širok krog ljudi k ideološkemu izpolnjevanju: člane ZK, SZDL, sindi-

brazbo in z novo sprejetimi člani kažejo, da je ideološka komisija pri OK ZKS v Kopru uspela v zadnjem obdobju zelo plodno usmerjati občinske komiteje in osnovne organizacije ZK na sistematično vzgajanje čla-

Popestrili izbiro blaga

Vprašanje izbire in zalog blaga v naših trgovinah je bila osrednja točka dnevnega reda druge

seje okrajnega Sveta za blagovni promet in turizem. Da bi mogli sprejeti določene ukrepe, so imenovali še posebno komisijo, ki naj pripravi natančne pregledne o blagovnem in denarnem gibanju v našem okraju. Občinskim ljudskim odborom bodo med drugim tudi priporočili, naj posvetijo kar največ svoje pozornosti delu potrošniških svetov pri grosistih, kajti tudi v tem je treba iskati vzrok za slabo izbiro blaga — grosisti se jih pač otepajo, ker si ne želijo kontrole.

V nadaljevanju seje so sklenili priporočiti občinskim ljudskim odborom, naj izdelajo predloge oziroma poročila, v katerih gospodarskih dejavnostih, zlasti obrtni, čutijo na svojem področju pomanjkanje, da bi mogli v takih primerih, če pri nas ni ustreznega kadra za to, povabiti podjetja iz drugih okrajev, naj na našem področju ustanovijo svoje podružnice.

Veliko je bilo spet slišati na seji Sveta na račun domačih ribiških podjetij zaradi slabe preskrbe kopskega trga s svežimi ribami. Ponovno bodo morali opozoriti podjetja, naj se vendarle enkrat resno lotijo tega dejanskega perečega vprašanja.

Občinske konference LMS

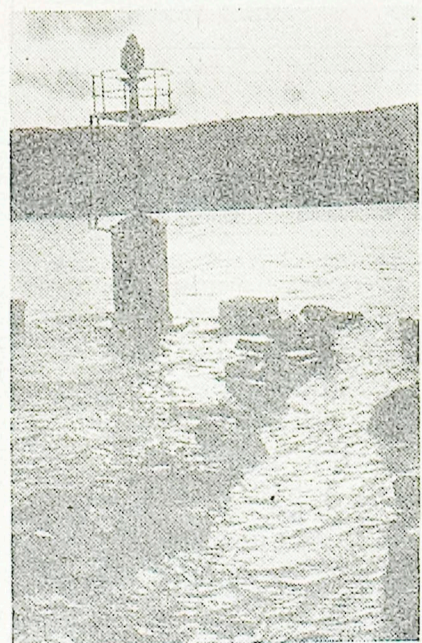
Po občinah kopskega okraja so te dni mladinske konference, na katerih mladinci obravnavajo svojo dejavnost v zadnjem letu in volijo nova občinska vodstva svoje organizacije. Več o delu mladine v našem okraju bomo poročali po okrajni mladinski konferenci, ki bo prihodnje nedeljo v Kopru.

Na tapeti je obrtništvo

Okrajni Svet za industrijo in obrt je na svoji prvi seji v ponedeljek v glavnem sklepal o vprašanjih okrajnega deviznega sklada in o investicijskih programih in poročilih za nekatera podjetja, pred tem pa je podrobno razčlenil svoj delovni program. Kaže, da se bodo letos temeljito lotili vprašanja obrti, zlasti uslužnostne, ki je pri nas dejansko zelo pereče vprašanje. Sprejeli so tudi več ustreznih predlogov, Zavodu za plan in Okrajni obrtni zbornici pa so naročili, naj pripravita do prihodnje seje podrobne pregledne o stanju obrtništva in predloge za izdelavo osnutka petletnega perspektivnega načrta za obrtništvo.

V nadaljevanju seje so med drugim odobrili še trinajst investicijskih programov in sprejeli

predloge za izdajo poročev za investicijska posojila nekaterim gospodarskim organizacijam, kar bodo predlagali Okrajnemu ljudskemu odboru v potrditev.

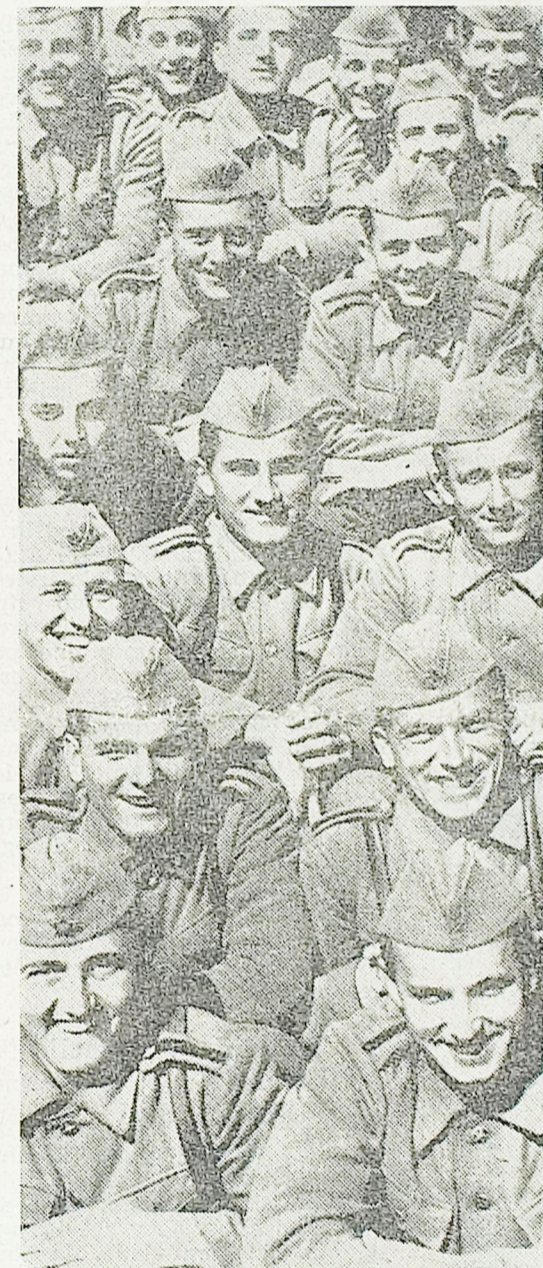
Kako potrebna je ureditev pomoči v Kopru, je bilo najbolje videti minuli teden, ko je morje ob izredno visoki plimi nekaj dni zapored prepravljalo razdejani velobran, na katerem dela pa le počasi napredujejo

Proslava Dneva JLA

Zveza borcev in Združenje rezervnih oficirjev kopske občine prireja obsežno proslavo Dneva Jugoslovanske ljudske armade. Že v soboto, 21. t. m. bo ob 16. uri na Trgu revolucije v Kopru zbor obveznikov predvojaške vzgoje, na katerem bodo razvili svoj prapor, ob 20. uri pa bo v gledališču slavnostna akademija. Sodelovali bodo moški pevski zbor, godba na pihala, recitator in folklorna skupina kopske Svobode in pripadniki JLA.

Ob rojstnem dnevu JLA

Kot da je bilo včeraj, se zdi človeku, ki je spremljal rojstvo in razvoj naše ljudske armade, čeprav je od 22. decembra v Rudem minilo že šestnajst let. Ko je naša domovina tedaj združila svoje napore in založila vse svoje sile, da se otrese tujega jarma, so naši delovni ljudje zamenjali kladivo in srp

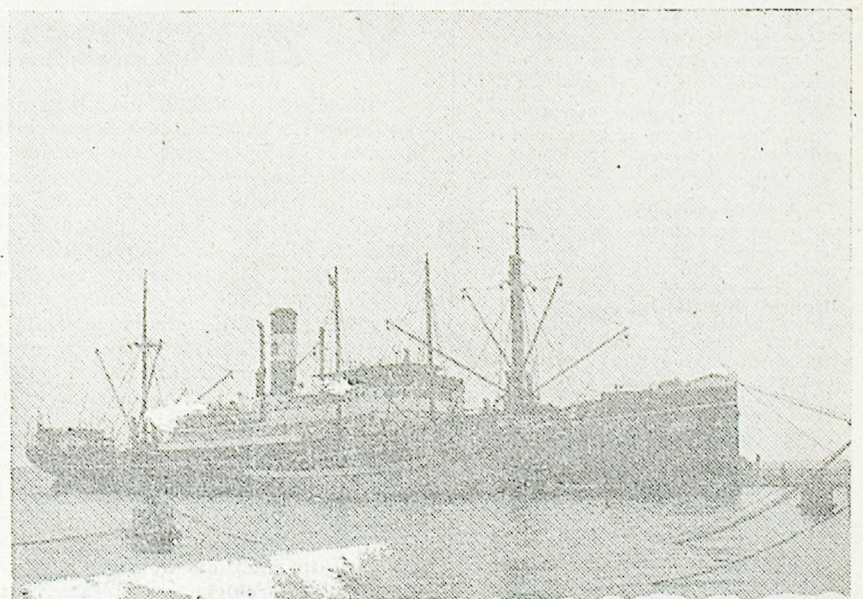
in knjigo za puško. Orožja nismo odložili, dokler ni bila naša dežela svobodna in ga ne bomo odložili tudi v miru, ker je treba varovati velike pridobitve velikega boja — pridobitve naše gigantske Revolucije.

To-pa je v miru naloga naše ljudske vojske. Ljudske v pravem pomenu besede. Če katera, je naša armada zrastle iz ljudstva in je tu zato, da varuje s tako težavo, s tako velikanskimi žrtvami pridobljeno svobodo, da varuje našo graditev, našo socialistično deželo. Varovati pa jo naši armadi pomaga že njen sloves, njena dokazana hrabrost in požrtvovalnost, pa tudi njena dokazana pripravljenost in obvladovanje sodobne vojaške tehnike.

Ugled naše države v svetu temelji tako na naši miroljubni politiki kot na naši trdnosti in vojaški moči, ki je usmerjena na obrambo dežele pred morebitnim napadom od kjerkoli. Najvišje

je priznanje je naša dežela, naša ljudska armada dobila v svetu, ko je bil odred JLA povabljen k sodelovanju v sklopu sil Združenih narodov pri varovanju miru na Srednjem vzhodu. Naši vojaki tankaj častno izpolnjujejo svoje obveznosti in si služijo pohvalo svetovne javnosti, na terenu pa si pridobivajo prijatelje med ljudmi, ki so jim v stiski priskočili na pomoč.

Za šestnajsti rojstni dan naše ljudske armade vsem njenim pripadnikom iskrene čestitke in najboljše želje vse naše skupnosti!

P/! Užice je pripeljala bombaž v Piran. Preberite več o tem na 4. strani

Prvič v zgodovini...

»Pa saj ni mogoče...«

»Morda pa le bo?«

»Ah, glej, glej, saj bo res.«

Tako in podobno so upali in se bali in pričakovali Pirančani minuli teden, ko je v njihovo pristanišče prvič v zgodovini prihajala štiri tisoč tonska tovorna ladja.

»Bo — ne bo — bo — ne bo — lahko pristala?« so ugibali kakor otroci včasih z marjetico v roki zdaj mali in veliki Pirančani — vse črno se jih je zbralo na pomolu. Menda je bil ves Piran v pristanišču, ko se je velika črna železna gmota počasi in previdno prerivala skozi ozki vhod v pristan. Tipaje se je pomikala v notranjost in končno brez nezgode pristala ob notranjem pomolu. Upanje se je uresničilo — kar se je zdelo skoraj nemogoče, je postalo mogoče.

Parnik »Užic«. Potniško-tovorni Domovinska luka Reka. Nosilnost 3780 ton, BRT pa 2926. Ladja je pripeljala iz tujine 2046 ton bombaža. Materialne rezerve za Centrotekstil. Z ladje pa bombaž prevzema naše veliko špedicijsko podjetje Intereuropa iz Kopra.

Dva Pirančana komentirata na pomolu dogodek. Italijana sta, ribčca, siva morsk volkova:

»Si, si. Da, da. Prvič v zgodovini kaj takega v Piranu. Morala je priti Jugoslavija, da smo to doživeli. Še bo kruha in vedno več za nas vse.«

In ga bo res. Takoj se je pokazalo.

Največja skrb vsakega poveljnika ladje, kadar prispe v pristanišče, je vsekakor pravočasno izkrcavanje tovora. Vsaka zamu-

da bo šlo iztovarjanje hitro od rok?«

No, presenečenje je bilo popolno. Pristaniški delavci so bili na mestu. In še kakšni, kako kvalificirani! Imajo svojo zadrugo. Res so se izkazali! Izkrcavanje je šlo kakor po loju.

Del tovora so zaradi hitrejšega razkladanja preložili kar v motorno jadrnico Splošne plovbe »Labor« in z njo odpeljali do skladišča kar 250 ton bombaža hkrati

Treba je priznati, da je Intereuropa izkrcavanje tudi res vzorno organizirala. Ko so bile premagane začetne težave, prvot-

na nervoza zaradi zamudnega tehtanja na licu mesta, je odvažanje steklo. Z ladje na velike avtovlake — kamione s prikolicami. Na vratih nosijo lep napis: »Intereuropa Koper«. Vzorno pakirane bale bombaža po 200 kg — okrog 100 jih odpelje vsak avtovlak — vozijo v pripravljena skladišča, odkoder bodo po dispoziciji Centrotekstila odpremljene dalje.

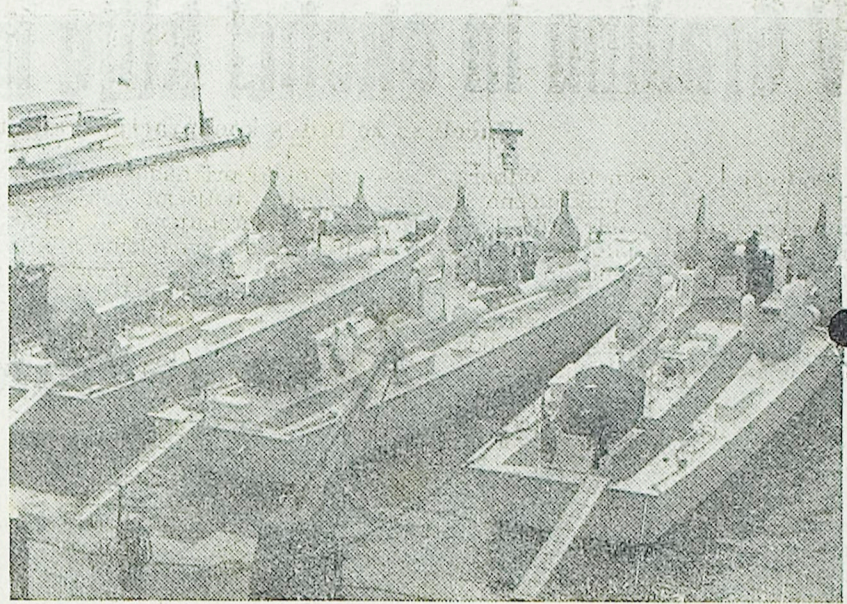
Intereuropa je že pojem. Pojem širine, velikopoteznosti, predvsem pa — kar je glavno — pojem solidnosti. Čisto — kot solza, bi rekli na jugu. Predvsem je zasluga tega podjetja, če se danes že sliši za slovenska pristanišča, če se govori o možnostih pomorskega uvoza in izvoza preko Slovenije. In ne samo govori — že tudi izvaja, kolikor je le mogoče.

Veliko pač ni mogoče, za zdaj še ne.

Najhujši problem je manipulativni prostor. Skladišča. Menda ima Intereuropa zaseden že sleherni še prosti kotiček skladiščnega prostora na vsej naši obali in še drugje v okraju. Iznajdljivo je preuredila celo predor bivše ozkotirne železnice pri Portorožu v skladišče za mast in podobne uvozne predmete: južno sadje, živila in podobno.

Od skladišč veliko zavisi. Za njimi je zato hujša hajka kot za poslom, ki se kar sam ponuja. Posel pa zavisi od skladišča, zato najprej — skladišča. Trenutno — ko ni sezone — je edini še razpoložljivi skladiščni prostor v portoroških solinah — skladiščih za sol. Tudi za tega se dogovarjajo.

Treba je reči, da imajo naši

Minuli teden so bile na obisku v Kopru lahke enote Jugoslovanske vojne mornarice, katerih del kaže naša slika. Bojni čolni so privezani v koprskem potniškem pristanišču

ljudje na sploh veliko razumevanje za razvoj prav te gospodarske dejavnosti. Kako tudi ne — saj so koristi na dlani. Kjer pa je treba posredovati, odstraniti nespornost, zblížiti gledišča — tedaj sta vedno na mestu dva človeka, ki ju je treba predvsem omeniti — v okrajnem in širšem merilu predsednik OLO Koper Albin Dujc in v občinskem na piranskem področju predsednik Davorin Ferligoj. Onadva in vsi drugi v okraju in naših občinah — tudi v Postojni — imajo v splošnem interesu — ne zaradi Intereurope — veliko razumevanje za napore tega podjetja, ker prav Intereuropa s svojim delom neposredno vpliva na splošen dvig blagostanja in je pomemben gospodarski činitelj doma in še daleč čez meje našega okraja.

Rastko Bradaškja

VSE OKROG

moria

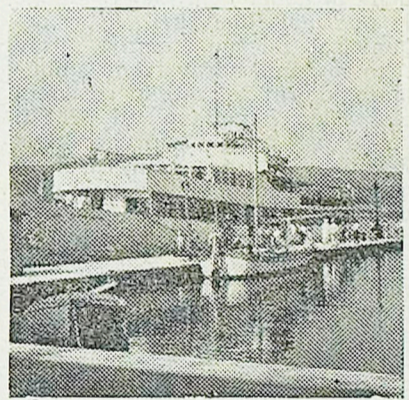
LEDENO OTOČJE

NA SEVERNEM TEČAJU

Sest otokov plava okrog Severnega tečaja. Stiri so zasedli Rusi, dva Američani. Enega izmed obeh nazivajo s T 3. Dolg je 14 km, širok 7 km, njegova ledena skorja meri 50 m, nad vodo je moli 20 m. Ogromna ledena plošča. Otok je že pet let obljuden. V okviru geofizikalnega leta deluje na njem 12 znanstvenikov. Zdjaj imajo tam 30 stopinj mraza. V poletnih mesecih pa se površje taja, letala ne morejo pristajati, posadko, ki se mora večkrat seliti, oskrbujejo iz zraka. Posebno občutljive aparate hranijo znanstveniki v svojem stanovanjskem vozu.

ORJAŠKI MOTORNI POGON

S 15.000 KM poganja največji pomorski Dieslov motor na svetu 35.500 tonski tanker »Yuyo Maru No. 5«, ki so ga Japonci nedavno spustili v morje. Tudi motor na dvanajst cilindrov je bil zgrajen na Japonskem. Najmoderneje urejeni in opremljeni tanker lahko vkrcava 45.200 kub. metrov nafte. Največja brzina, ki jo doseže, znaša 17 morskih milj. Na svoje prvo potovanje je odplul v Perzijski zaliv.

Plovba naših ladij

P/l »BIHAČ« je 13. decembra odplula iz Emdena v Aleksandrijo (Egipt).

P/l »DUBROVNIK« je 16. decembra prispela na Reko.

M/l »GORENJSKA« je 13. decembra odplula iz Tripolisa in prispe predvidoma danes, 20. decembra v Ravenno (Italija).

P/l »GORICA« je od 5. decembra na Reki.

P/l »LJUBLJANA« je v Piranu v Remontni ladjedelnici Splošne plovbe zaradi popravil za dosego klasifikacije.

M/l »MARTIN KRPAN« je 15. decembra plula mimo Sueza v Safago.

P/l »NERETVA« je 17. decembra priplula iz Casablance v Bilingham.

P/l »POHORJE« je 14. decembra odplula iz Aberdeena v Rotterdam.

P/l »ROG« je 28. novembra odplula iz East Londona v Benetke, kamor prispe predvidoma 2. januarja 1958.

P/l »ZELENGORA« je 18. decembra odplula iz Beire v Lourenzo Marques.

Še nekaj o obalni plovbi pri nas

Na splošno je linijski potniški in potniško-tovorni promet pasiven in terja določene dotacije. Le redke so dežele, kjer takšna obalna služba posluje brez pomoči, nedvomno na prvem mestu v tem pogledu pa je norveška obalna linijska plovba. Z drugimi besedami povedano: marsikdo misli, da je obalni linijski promet za družbo breme, kajti pri letnem obračunu vidi le dejstvo, da je treba plačevati določeno vsoto dotacije, v prvi vrsti za tiste proge, ki so že po svojem bistvu pasivne. Pri tem pa ne bi smeli pozabiti na neposredne koristi, ki jih prinaša dobro organizirana potniška in potniško-tovorna obalna plovba, saj je izredno pomemben činitelj, zlasti v političnem, nacionalnem in kulturnem pogledu, v lokalnem gospodarstvu in turizmu, v pogledu vzgoje pomorskih kadrov in tako dalje.

Kakor rečeno, naša obalna linijska plovba je nujno nadaljevanje kopnega prometa in je zato tudi od osvoboditve dalje dobila vrsto najmodernejših plovnih enot in je danes dosegla lepe uspehe, čeprav njen plovni park še ne zadostuje vsem potrebam. Ti uspehi in napredek so bili

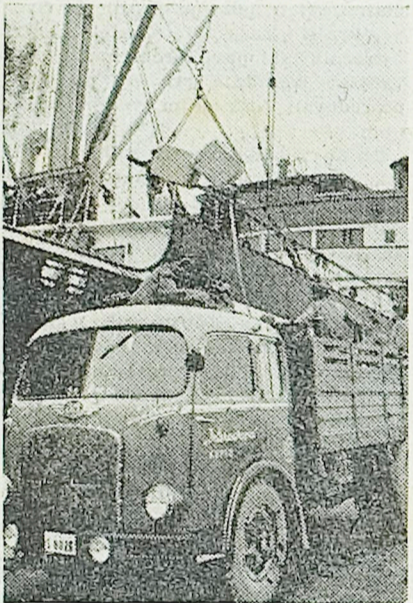
doseženi kljub negativnemu gledanju posameznikov na ta problem, češ saj je ta panoga prometa zgolj breme družbi. Vsem je znano, da so naše železnice visoko aktivne v pogledu tovrnega prometa, pasivne pa v potniškem prometu, do danes pa nikomur ni padlo na misel, da bi osporaval nadaljnji razvoj potniške panoge naših železnic. Podobno je z letalskim prometom.

Na konferenci o decentralizaciji Jadranske linijske plovbe z Reke, ki jo je na predlog Prometne zbornice LRS sklical sekretariat Izvršnega sveta Hrvatske za promet, je bila ideja o decentralizaciji našega obalnega potniškega linijskega prometa sprejeta na splošno pozitivno in takšna misel pozdravljena, bilo pa je tudi izrečeno mnenje, da čez dve leti, ko bo zgrajena jadranska turistična cesta, skoraj ne bo najti človeka, ki bi se z ladjami vozil vzdolž naše obale. Takšno gledanje je posledica nepoznavanja bistva naše obalne linijske plovbe ali pa celo pristransko bogatelizidnje tega dela našega prometa.

Na navedeni konferenci se je jasno izražala potreba po decentralizaciji, prav tako pa tudi različna gledanja na to vprašanje; vsa ta gledanja pa so imela samo en skupen namen: izboljšanje linijskega obalnega potniškega in potniško-tovornega prometa vzdolž našega Primorja. Ideja za decentralizacijo je dala najprej sama »Jadrolinija«. Decentralizacijo pa želimo tudi mi in Crnogorci. V vseh treh primerih je cilj spet isti: izboljšanje razmer. Toda pri razčlenitvi teh težav pridemo do različnih zaključkov. »Jadrolinija« si je predstavljala decentralizacijo tako, da bi se znebila starih ladij in si obdržala večje in boljše, znebiti se želi balasta. To je razumljivo. Podjetje je v fazi nadaljnega razvoja. Ni daleč čas, ko bo iz »Jadrolinije« nastalo podjetje, ki bo imelo takšno področje, da bo moralo tudi spremeniti ime. Težnja po decentralizaciji potniškega obalnega prometa s strani obalnega področja Slovenske Istre pa je nastala iz drugih razlogov. Naša obala oziroma vsa obala zahodne Istre je v tem pogledu zanemarljiva, prav tako nimamo niti ene brze proge na zunanji relaciji Koper—Pula—Lošinj—Zadar—Split—Kotor. Podobni razlogi in še dalje.

silijo Crnogorce, da postavljajo zahteve po decentralizaciji. Posebne zahteve ima na primer tudi okraj Zadar. Razumljivo pa je, da decentralizacija po vzorcu »Jadrolinije« ne bi prinesla nikakega izboljšanja ne našemu ne crnogorskemu področju. Na našem delu potrebujemo sodobne, hitre ladje, ki bi odgovarjale za plovbo med Koprom in Trstom, Koprom in Puljem, Koprom in Benetkami in Koprom ter Kotorom. Kot zaključek na navedeni konferenci je bil sprejet sklep, da zvezni sekretariat za promet in zveze ustanovi posebno politično-ekonomsko-strokovno komisijo, sestavljeno iz enakega števila članov Slovenije, Hrvatske in Črne gore ter zveznega sekretariata za promet. Podobno komisijo so ustanovili pred decentralizacijo »Jugolinije«. Navedena komisija ima nalogo temeljito proučiti problem decentralizacije potniškega brodovja in predlagati takšno rešitev, da se bodo razmere v naši linijski obalni plovbi izboljšale za celo področje. Razumljivo je, da bo decentralizacija koristna, vendar mora biti izvedena na način in s stališča koristi skupnosti.

Navedeno komisijo čaka nedvomno izredno odgovorno in nelahko delo, nujno potrebno pa je, da se čimprej imenuje in da takoj začne z delom. Linijska obalna plovba je za marsikoga neprijetno vprašanje in v resnici zahteva tudi mnogo več dela, iniciative in prizadevanj, kakor tudi iznajdljivosti in primeri z drugimi vejami pomorskega prometa, kljub temu pa ni pretirano pričakovanje, da bi komisija svoje delo izvršila v šestih mesecih, če se ga bo resno lotila. Zato lahko realno pričakujemo, da bo decentralizacija našega potniškega prometa vzdolž naše obale izvedena najkasneje konec turistične sezone leta 1958. Vsako drugo gledanje na to vprašanje in morebitno zavlačevanje bo prinašalo nadaljnjo škodo. Crnogorski pomorščaki so se na prevzem temeljito pripravili, saj imajo že tretje pomorsko podjetje »Brodarstvo« v Hercegovnem. Ni dvoma, da bo tudi Koper kos temu vprašanju in da ni daleč čas, ko bodo vsakovrstne ladje koprskih obalne plovbe rezale valove po obali Jadrana—Split—Kotor. V. M.

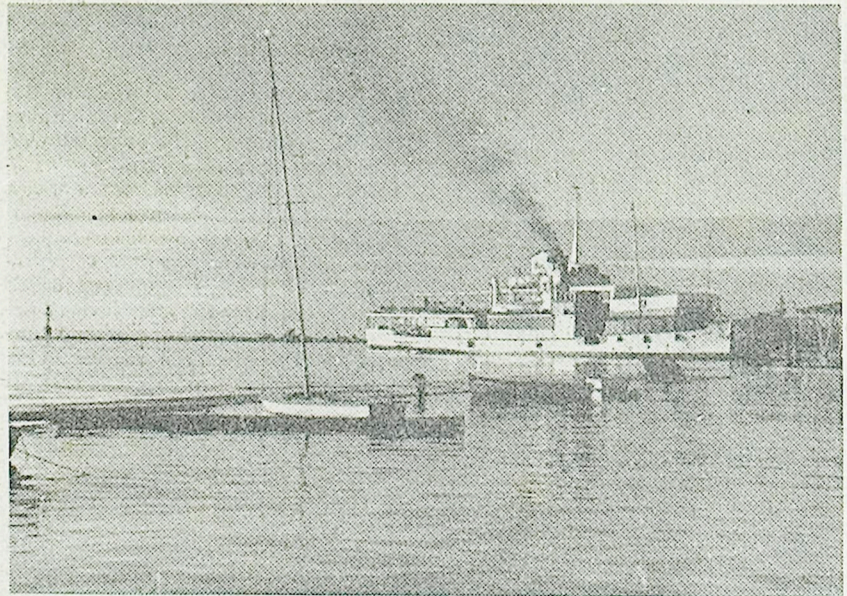

Kamioni s prikolicami odvažajo bale bombaža z ladje v določena skladišča

da povzroči velike nevšečnosti ne glede na to, da jo je treba plačati v težkem zlatu.

Skrb je zato glodala tudi kapitan »Užic«.

»Kdo je že kdaj slišal, da bi v Piranu pristala čezoceanska ladja? In če bi, kje naj se vzamejo kvalificirani pristaniški delavci,

Na zgornjem Jadranu je bila te dni zaradi južnega vremena nenavadno visoka plima. Naša slika kaže vodostaj v koprskem pristanišču ob prihodu motorne potniške ladje »Ivan Cankar«

• KULTURA PROSVETA • KULTURA PROSVETA • KULTURA PROSVETA • KULTURA PROSVETA • KULTURA PROSVETA • KULTURA

LETNA SKUPŠČINA OKRAJNEGA SVETA SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Sedanja razgibanost porok za bodoče večje uspehe

Kakor smo že poročali, je bila v četrtek 12. tega meseca letna skupščina okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev. Skupščina se je udeležilo 38 društev s 103 delegati in gostje. Med gosti so bili predsednik republiškega Sveta Svobod Ivan Regent, tajnik republiškega Sveta Vinko Trinkaš, sekretar OK ZKS Albert Jakopič-Kajtimir in drugi.

Prav tako smo že v prejšnji številki objavili izvleček iz prvega dela osrednjega poročila predsednika okrajnega Sveta Ivana Mavsarja. Po splošnih ugotovitvah ter orisu vloge in dela okrajnega sveta v pretekli sezoni je govoril predsednik o

SPLOŠNO-IZOBRAŽEVALNI DEJAVNOSTI

519 predavanj — 26.880 poslušalcev

Ze lansko jesen smo imeli okrajni odbor LU, ki je formiral občinske odbore LU. Le-ti odbori so delali samostojno vso preteklo sezono, potem pa so se ali pa se bodo preime-

novali v sosvete za splošno izobraževanje. Ti forumi so uspeli pridobiti za sodelovanje kot predavatelje vrsto sposobnih ljudi tako da smo imeli v pretekli sezoni po naših občinskih središčih 519 predavanj, ki jih je poslušalo 26.880 ljudi. S tematiko predavanj ne moremo biti toliko zadovoljni, ker ni bilo predavanj predvsem s tistih področij, ki bistveno vplivajo na oblikovanje naprednih nazorov. In kot pomanjkljivost bi lahko še navedli, da je bilo le 55 teh predavanj ponazorjenih z dia-projektorji.

Za letošnjo sezono so sosveti za izobraževanje že pripravili okvirne načrte dela in so ponekod tudi že pričeli s predavanji (predvsem Koper in Sežana). Pri tem pa je še vedno odprto vprašanje raznih težav in predavanj z določnejšim in strnjanim programom. Sem lahko štejemo le jezikovne tečaje v nekate-

rih občinskih središčih. Pri svojem delu bodo morale LU upoštevati zlasti šolsko reformo, ker bodo šolski centri postali obnem središča celotne ljudskoprosvetne dejavnosti.

KNJIŽNICE

38 knjižnic s 60.077 knjigami, 5 knjižnic prejelo 4.741.000 din

Praksa je pokazala, da se manjše, razdrobljene knjižnice ne obnesejo. Zato bo treba predvsem izboljšati občinske knjižnice, razen tega pa uvajati potovalne za oddaljeneje vasi. V letošnjem letu bomo imeli pet opremljenih potujočih knjižnic za Postojno, Pivko, Hrpelje, Divača in Ilirsko Bistrico in dve potujoči knjižnici za koprsko občino. V okraju imamo 38 knjižnic s 60.077 knjigami, v lanskem letu so izposodile te knjižnice 63.286 knjig. Najmočnejše knjižnice imamo v Sežani, Koprju, Postojni, Piranu in v Izoli. Te knjižnice so prejele v letošnjem letu od svojih OBLO dotacijo v znesku 4.741.000 dinarjev, kar dokazuje razumevanje naših forumov.

DRAMATIKA

Pri prosvetnem servisu oprema, kulise in 350 dramskih del

Skoraj vsa naša kulturnoprosvetna društva se ukvarjajo z dramatikom. Tudi strokovnega kadra imamo na tem področju še kar dovolj. Ovira za večji razmah pa so še vedno neprimerne dvorane in odri. Se večje možnosti za nadaljnji razvoj ima ta veja dejavnosti z ustanovitvijo okrajnega prosvetnega servisa v Koprju, kjer dobijo društva na posodo najrazličnejše potrebne rekvizite in imajo že zdaj na izbiro okoli 350 primernih dramskih del.

Novoustanovljeni sosvet za dramatikom je začel s sistematičnim delom, kar kaže prve pozitivne rezultate. Tako smo dobili predvsem pregled nad delovanjem dramskih sekcij in nad režiserskim kadrom. Izkazalo se je, da imamo v okraju več dobrih dramskih družin, od katerih bi omenili sežansko družino, ki šteje 120 aktivnih članov, in izolsko, ki jih ima 60. V Koprju imamo dve amaterski gledališči, eno je mladinsko. Verjetno bodo prav ti kraji (vštevši še Postojno) lahko dali potujoča amaterska gledališča.

GLASBENA DEJAVNOST

32 zborov s 750 pevci, 21 godb, 12 plesnih orkestrrov in 3 tamburaški zbori — vprašanje Srednje glasbene šole

V zadnjem času preživlja glasbena dejavnost večjo krizo, ki jo je povzročilo zlasti pomanjkanje strokovnega kadra. Kljub temu pa najdemo skoraj pri vsakem društvu pevski zbor, le da je njihovo delovanje nekotinuirano in uspehi malokje zadovoljivi. To pomanjkanje strokov-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Z OBČNIH ZBOROV SVOBOD IN PROSVETNIH DRUŠTEV

Z uspehom ne moremo biti povsem zadovoljni

DPD SVOBODA — PORTOROŽ

Povzetek poročila predsednika Boža Černelca bi lahko strnili v dveh besedah, ki ju je povedal ob koncu: »Nehajmo životariti!« To govori, da dosedanje delo društva ni bilo brez uspeha, da se pa borijo z najrazličnejšimi nujnimi in nepotrebni težavami, ki terjajo predvsem sodelovanje in dobro voljo slehernega zavednega delovnega človeka. Med dejstva, ki nujno rodijo težave, je izredna fluktuacija in raznolikost prebivalcev tega izrazito turističnega kraja; kot nepotrebne ovire pa lahko štejemo

PRED STOTO PREMIERO SNG V TRSTU

DVANAJST LET plodnega dela v težavnih razmerah

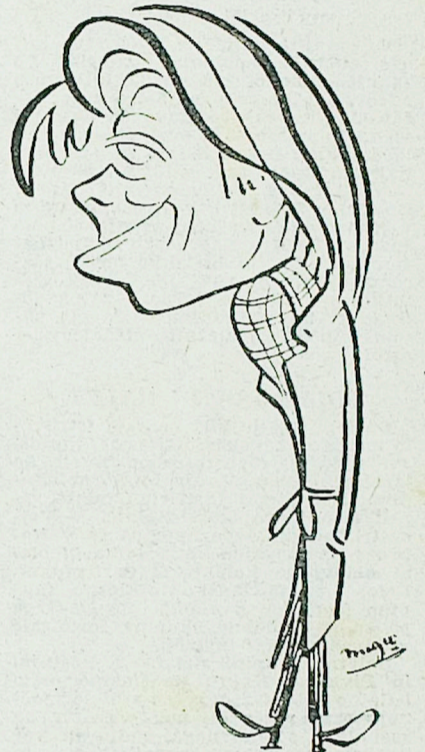
Te dni bodo uprizorili v Trstu komedijo UTVA ruskega dramatika Antona Pavloviča Čehova. To bo v dvanajstih sezonah delovanja tega gledališča stota premiera. Za gledališče, ki deluje v

ki so jo odnesli v svojo domovino, da jo ohranijo in znova ponesejo po osvoboditvi v rodno mesto. Tako je znova zaživela v Trstu slovenska gledališka umetnost 2. decembra 1945, ko so uprizorili Cankarjevo dramo »Jernejeva pravica«.

Od takrat je preteklo dvanajst let. Z drugimi besedami: stotim premier, neštete reprize, gostovanja, neprimerne, pa drage najete dvorane ob robu mesta, tesni, za silo opremljeni društveni prostori, nerazumevanje, intervencije in prošnje, tudi nenaklonjeno občinstvo — in druga plat zvona: simpatijo vzbujajoč uspeh v teh

Ruski pisatelj in dramatik Anton Pavlovič Čehov, avtor UTVE, ki jo bo uprizorilo SNG v Trstu kot svojo stoto premiero

JOŽE BABIČ, umetniški vodja in režiser SNG v Trstu. Režiral bo tudi stoto premiero, Čehova »Utvo«

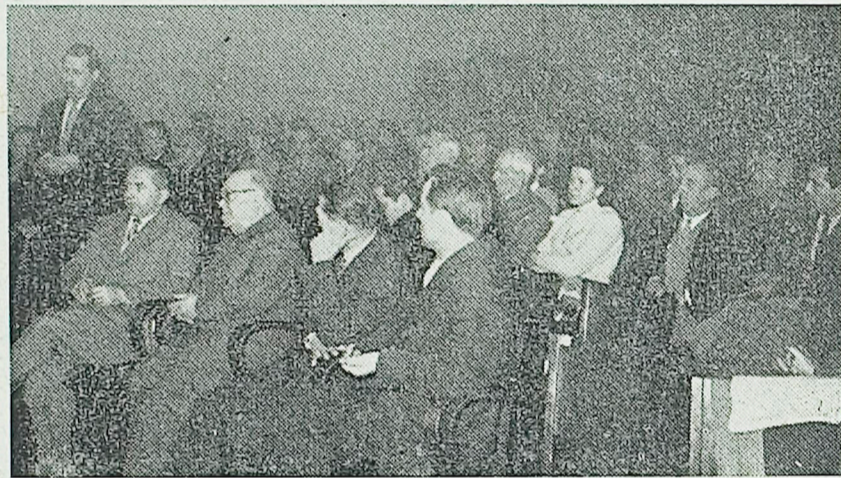
normalnih razmerah ne bi bila to posebno velika številka, precej pa pomeni za Trst, kjer se danes nimajo Kulturnega doma, kjer deluje vseh teh dvanajst let naše gledališče v razmerah, ki terjajo od celotnega ansambla — umetniškega, tehničnega in vodstva — ne samo veliko osebnega prizadevanja, ampak tudi premagovanja in požrtvovalnosti.

Korenine našega gledališkega življenja v Trstu segajo še v preteklo stoletje, v dobo slovenskega preporoda in čitalništva, ko je delovalo »Dramatično društvo«, pa preko »Slovenskega gledališča«, ki je bilo ustanovljeno leta 1904, (od takrat je ta gledališka dejavnost zvezana z imeni naših vidnih igralcev in režiserjev) pa vse do leta 1921, ko je fašizem s požigom Narodnega doma nasilno pretrgal to rast. Toda ni je zadušil, tlela je in živela v srcih ljudi,

težavnih razmerah, kulturna rast do zavidanja vredne umetniške ravni. Le bežen pogled na izbiro teh sto premier nas preseneča z zrelostjo presoje, umetniško kvaliteto in elastičnostjo. Eno tretjino uprizorjenih del je bilo iz slovenske dramatike (prav gotovo številka, s katero se ne more pohvaliti nobeno drugo gledališče), zastopani so bili bratski narodi Hrvati, Srbi in Rusi, 11 del iz italijanskega dramatičnega slostva, iz svetovnega pa angleška, ameriška, francoska, nemška in druga dela.

Za stoto premiero so si izbrali Čehova »Utvo«. Čehov je ruski dramatik, ki ga sicer štejejo za klasika, pa je kljub temu sodoben, moderen dramatik, ker postavi vedno v ospredje človeka z vsem njegovim razgibanim notranjim življenjem. Zaradi te svoje psihološke poglobljenosti pu zahteva Čehov umetniško zrel ansambel. Pogum tržaških gledališčnikov lahko bolje presodimo, če pomislimo, kako redek gost je Čehov na deskah slovenskih gledališč: do zdaj je bil samo dvakrat. Pred dvema letoma je prvič v slovenski uprizorilo »Utvo« ljubljansko Mestno gledališče v režiji Jožeta Babiča, ki režira tudi tržaško uprizoritev, drugi Čehov pa je bil lani v Drami, ko so igrali »Tri sestre«. In tretjič v Trstu — »Utva«. Nastopa skoraj ves igralški ansambel, kot gost pa še Miro Sardočeva. Glavno žensko vlogo igra Nada Gabrijelčičeva.

Tako bo z uprizoritvijo Čehova dokazalo SNG v Trstu ne samo, da je kvantitativno zmoglo normalno gledališko življenje kljub težavnim pogojem, ampak tudi svojo umetniško potenco in doganost. S svojim gledališkim delovanjem pa ima nemajhne zasluge za kulturno rast in dvig naših ljudi v zamejstvu, pa tudi v krajih svojega rednega gostovanja, kamor lahko štejemo tudi vse večje kraje na Primorskem. S. K.

Pogled na udeležence letne skupščine okrajnega Sveta Svobod in prosvetnih društev. V prvi vrsti sedijo gostje.

GOSTOVANJE KPD GLUHIH »VITA ZUPANČIČ«

Kulturnometniška govornica gluhih

Kulturnoprosvetno udejstvovanje ima med gluhih že svojo tradicijo, ki sega tja v leto 1931, ko so ustanovili svoje prvo društvo in ko je začela delovati njihova prva dramska družina. Do pravega razmaha pa je prišlo to delo po osvoboditvi, ko je začela Zveza gluhih z poglobljenim in razgibanim delovanjem. Želja po izobrazbi, razvedrilu in kulturnem izživljanju je pripeljala vedno nove gluhe, ki so hoteli tudi na tem področju postati polnovredni člani naše družbe. Iz skromnih začetkov je zdaj po štirih letih vztrajnega in težkega dela to društvo močna kulturnometniška skupina, članica Zveze Svobod in prosvetnih društev Slovenije. Imajo odsek za folkloro, ritmiko, balet, recitacijo in pantomimo. V kulturno-prosvetnem življenju so se uveljavili in zavzeli posebno mesto kot resno in kvalitetno društvo, čeprav so njegovi člani gluhi.

Naš zavod »Primorske prireditve« je organiziral nastop KPD »Vita Zupančič« iz Ljubljane v Koprju, Izoli in Piranu. V Koprju so se nam predstavili v soboto 14. t. m., in sicer z vsemi odseki svoje društvene dejavnosti.

Kdor bi zamudil začetek, ko je predsednik Stefan Venko pozdravil občinstvo in povedal nekaj o njihovem delu, ne bi niti pomislil, da člani te živahne in ritmično točne folklorne ne slišijo zvokov tamburaškega kvinteta, ki so ga sestavljali člani Akademske folklorne skupine »France Marolt«. In folkloristi so izvajali belokranjske, slavonske, srbske, vojvodinske in gorenjske plesne tako skladno in v taktu, brez običajnih spodrseljavev, ki so tako pogosti pri drugih tovrstnih amaterskih skupinah. Prav presenetile so članice z ritmičnimi vajami, ki so precizno in z lahkoto izvajale vaje s krogi in z žogami. Zgovoren v svojem molku, ritmično skladen in ritmično živahen, je bil tudi nastop baleta, ki je izvajal valček iz opere Faust,

Furianta iz opere »Prodana nevesta« in holandski ples iz opere »Car in tesar«. Uvodoma je Stefan Venko recitiral Odavičev pesem »Mi nismo gluvi«. Povedal je ni samo brez mučnih zastankov, ampak celo z vsebinskimi in čustvenimi poudarki. Dva člana sta še izvajala pantomimo »Brivec«. Razen tega je kvintet Akademske folklorne skupine »France Marolt« nastopil tudi s samostojnimi točkami, kjer so se izkazali kot mojstri svoje stroke.

Z. L.

Folklorna skupina KPD gluhih »Vita Zupančič« iz Ljubljane pri izvajanju gorenjskih plesov

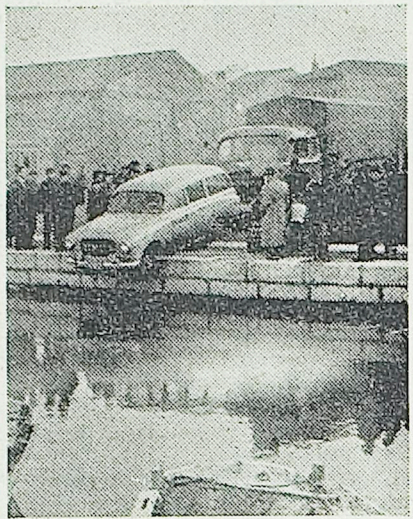
OBČINSKA MLADINSKA KONFERENCA V DIVAČI

Sklepi bodo uresničeni!

Zastopniki 379 članov mladinskih organizacij s področja divaške občine so v začetku tega meseca razpravljali na letni mladinski občinski konferenci o dosedanjem delu. Sprejeli so tudi načrt dela za prihodnjo poslovno dobo ter izvolili nov občinski komite LMS.

Poročilo dosedanjega predsednika občinskega mladinskega komiteja Janka Lipolda je predvsem podčrtalo vključevanje mladincev v organe družbenega upravljanja ter ustanovitve šahovske in dramske sekcije ter strelske družine v kurilnici Divača. Poročilo je tudi omenilo, da je sklep članov mladinske organizacije v Divači, da bodo sodelovali v TVD Partizanu in DPD Svobodi, da bodo uredili telovadišče, ustanovili Počitniško zvezo; da bodo člani mladinske organizacije v Vremah razen strelske družine ustanovili tudi pevski zbor PD Vremščica ter zgradili igrišče za odbojko, na Misljicah uredili šolski vrt ter poživeli delo prosvetnega društva »Simon Jenko«, v Lokvi povečali število mladih članov v telesnovzgojnem in prosvetnem društvu, v Rodiku bo mladina tudi v prihodnje hrbtenica prosvetnega društva »Josip Jurčič«, v Senožečah pa nameravajo vključiti vse člane mladinske organizacije v tamkajšnjo Svobodo.

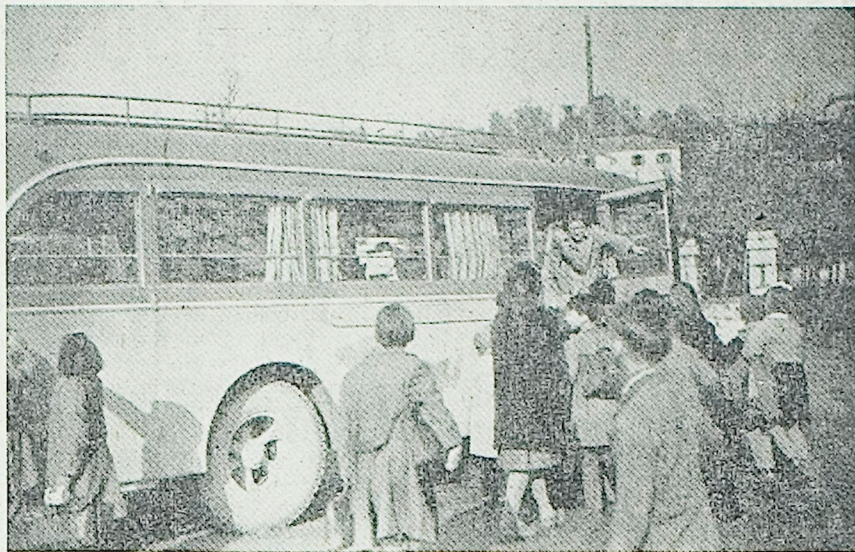
Gre predvsem zato, da bi se delo mladinske organizacije še bolj okrepilo in da bi dosedanji uspehi bili še močnejša vzpodbuda tako pri organizacijski okrepnosti osnovnih mladinskih organizacij kot pri uveljavljanju mladih v družbenem upravljanju. Treba bo vsekakor bolj sistema-

Nepredvidnost, ki bi se lahko veliko huje končala. Na srečo pa je avtomobil le obstal in počakal na pristaniškem robu v Kopru, da ga je iz neprijetnega položaja rešil tovornjak

tično kot doslej obravnavati težnje članov mladinskih organizacij po aktivnem udejstvovanju na vseh področjih družbenega življenja.

Neposredno pred izvolitvijo novega občinskega komiteja so delegati sprejeli zaključke konference, med katerimi so posebno pomembni: ustanavljanje novih aktivov, predlaganje najboljših mladincev in mladink v Zvezo komunistov, politično, ideološko in izobraževalno delo, nadaljnje vključevanje mladine v vse organe družbenega upravljanja in v društva, tesnejše sodelovanje s posameznimi društvi itd. — cr

Šolarji v Tomaju občudujejo novi avtobus

V Tomaj je pripeljal prvi šolski avtobus

V okviru uveljavljanja nove šolske reforme je bila v Sežani ustanovljena osrednja osemletna šola, katere okoliš zajema dosedanje področje tamkajšnje gimnazije in osnovne šole. Razen nje bo ostala v Stanjelu nepopolna osemletna šola, v Tomaju pa osrednja osemletna šola, v kateri se bodo odslej šolali učenci dosedanje tomajske nižje gimnazije ter osnovne šole v Tomaju, Dobravljju, Skopem in Vrhovljah. V Dutovlju je podružnična šola tomajske osemletke.

Ker je šolski okoliš tomajske

osemletne šole dokaj velik, je bilo nujno potrebno rešiti vprašanje prevoza otrok v šole. Na pobudo tamkajšnjih oblastnih organov in družbenih organizacij so odprli redno avtobusno progo za učence iz Dobravelj, Skopega in Vrhovelj.

Ti učenci dobijo po treh urah pouka tudi malico: kos kruha, sir ali marmelado in mleko oziroma kakao ali kavo. Za to malico prispevajo starši po 120 dinarjev mesečno, razliko v ceni pa krije občinski odbor sežanskega Rdečega križa. I. T.

Spet požar v Kopru

V sredo, 11. t. m. je izbruhnil v središču Kopra v poslovnih prostorih podjetja Globus, to je zgradbe, v kateri je kino Soča, požar. Čeprav ta požar sam po sebi po zaslugi v podjetju zaposlenega oseba, ki je uspešno uporabilo priročna gasilna sredstva in po zaslugi koprskih poklicnih gasilcev, ki so takoj prišli na kraj požarišča, ni prizadejal posebno velike materialne škode, velja, da o njem zapišemo. To pa iz razloga, ker je bil ta požar posledica malomarnosti izvajalca gradbenih del, ki je pred kratkim te prostore preurejeval. Pri tem je dopustil postavitev dimnika mimo vseh predpisov in tehničnih pravil v gradbeništvu. Sreča v nesreči je bila, ker je požar izbruhnil med dnevom, ko ni bilo vetra in v času, ko kinodvorana ni bila zasedena. Le kaj bi bilo, če bi zagorelo v večernih urah, ko je kinodvorana polna obiskovalcev, požar pa bi opazili tako kasno, da bi zajel širši obseg? Kdo bi ga lahko takoj lokaliziral ter preprečil paniko, ki ob takih priložnostih često terja človeške žrtve?

pristojni organi razpravljali tudi o tem, kdo je napravil tak propust v gradnji in postavitvi dimnika, ki bi lahko zahteval še znatno večjo materialno škodo in tudi terjal človeške žrtve. Ž. o.

TATRE

Po opravljenem jesenskem delu na polju smo se na Tatrah lotili popravila poljskih in občinskih poti, ki so bile na območju naše vasi v skrajno slabem stanju. Zavedamo se, da občina ne zmore sredstev, da bi bila kos številnim komunalnim potrebam, ki bi jim bilo potrebno zadostiti. Zato smo se obvezali, da bomo s prostovoljnimi delom pomagali odstraniti najnujnejše zapreke gospodarskega razvoja vasi. Popravili in uredili smo okoli 1000 m poljskih in občinskih poti ter v ta namen prispevali 1518 ur prostovoljnega dela. Za popravilo poti smo pripravili in napeljali 850 kubičnih metrov materiala.

Z OBČNIH ZBOROV SINDIKALNIH ORGANIZACIJ

O nalogah sindikalne organizacije pri občinski upravi

Na nedavnem rednem letnem občnem zboru sindikalne podružnice občinskih uslužbencev v Hrpeljah je podal bivši predsednik sindikata v svojem poročilu nekaj koristnih pobud in smernic za bodoče delo sindikalne organizacije v komunskem sistemu občinske uprave, ki bo s prevzemom novih pristojnosti imela važno vlogo v neposrednem reševanju gospodarskih, komunalnih, kulturnoprosvetnih in drugih vprašanj občinske skupnosti.

Novi zakon o državnih uslužbencih, ki bo pričel veljati z novim letom 1958, predvideva strožje pogoje za sprejem v državno službo in predpisuje določeno splošno in strokovno izobrazbo za posamezna delovna mesta v državni upravi. Tisti državni uslužbenci, ki doslej niso izpolnjevali z novim zakonom predpisanih pogojev, si jih bodo morali v določenem roku pridobiti z izpiti, ali pa bodo razvrščeni na mesta, ki ustrezajo njihovim dejanskim kvalifikacijam. Z izboljšanjem plač državnih uslužbencev želi novi zakon zagotoviti državnim upravi sposobne kadre, ki bodo mogli z uspehom in v skladnosti z zakonskimi predpisi ter uredbami reševati zadeve državljanske skupnosti.

Položaj državnega uslužbenca pri občinski upravi pa postaja spričo sprostitev kompetenc od zgoraj navzdol tako važen kakor odgovoren. V končni fazi graditve ljudske oblasti je občinskemu uslužbencu zaupana dolžnost samostojnega in življenjskega, ne šablonskega in zgolj administrativnega reševanja občinskih problemov. Vloga občinskega delovnega kolektiva ni omejena samo na službene stike in občevanje z nadrejenimi organi oblasti, marveč posega neposredno v življenjska vprašanja občinskega gospodarstva, socialnega skrbstva, zdravstva, prosvete, komunale in javnega življenja v občini sploh. Zato mora biti uslužbenec komune temeljito seznanjen z vsemi problemi v občini, ki spadajo v njegovo področje dela. Razen tega mora biti politično razgledan in v službenih prijemih siguran. Zraven strokovne sposobnosti mora razpolagati tudi z ustrezno mero srčne kulture in državljanske vzgoje. Le tako se bomo lahko z uspehom uveljavili v službi ljudstva.

Naloga sindikalne podružnice pri občinski upravi je, da skrbi za vzgojo svojih članov v opisanem smislu. Med starešinstvom občinske uprave in sindikalno or-

ganizacijo mora biti kar najtesnejša povezanost zlasti glede urejevanja delovnega razmerja, nameščanja, razmeščanja in nagrajevanja uslužbencev. Sindikat občinskih uslužbencev je dolžan pomagati pri delu sindikalnih organizacij v podjetjih in ustanovah ter jim posredovati pobude za vzgojna prizadevanja s predavanji, tolmačenjem gospodarskih in drugih uredb in predpisov, z iniciativami za kulturno prosvetno udejstvovanje itd.

J. Z.

Barba Vane pravi...

Če bo komu zasmrdelo, ko bo to bral, naj ne krivi mene, ampak tovarno ščetk v Kopru. Tudi jaz sem moral za teden dni v bolnišnico, pa sem šel samo enkrat tam mimo. In nihče mi doslej ni očital, da sem preveč občutljiv. Kako strašno smrdi tista mlaka, ki se nabira na cesti pred tovarno, nam pove primer iz živalskega življenja. Na svoje oči sem namreč videl, kako se je neki osliček uprl, da ga niso mogli spraviti tam mimo za nobeno ceno. Stanovalci te četrti pa so se menda že aklimatizirali in kot vse kaže, tovarna nima nobenega namena, da bi jih v bližnji bodočnosti prikrajšala za ta užitek ter speljala odpadne vode po kaki drugi poti v morje. Iz dobro obveščenih krogov sem celo zvedel, da je nekje za tovarniškim zidom cel kup kravjih, konjskih in ne vem še kakšnih repov, kjer celo v tem času zborujejo roji muh, ki se pripravljajo na letošnjo ofenzivo. Slišal sem tudi, da bi zadevo že uredili, pa se ne morejo sporazumeti glede »kompetence«. Tovarna pravi, da je kanalizacija stvar komunale, ta pa trdi, da mora tovarna sama skrbeti za to. Najbolj všeč pa so mi bili gasilci, ki so preprosto prišli in sprali smrad s ceste račun pa poslali tovarni. Škoda, da je zaleglo le za dan ali dva. Ne bi bilo napak, če bi se še večkrat oglasili.

V Pridvoru je bilo v nedeljo nekako tako, kot je zadnje tedne v Alžiru. Kaj za vrača imajo, sem se vprašal, ko sem že od da-

leč zaslišal streljanje podolgem in počez, da sem že pomišljal, naj grem v vas ali ne. Nazadnje sem se le okorajžil. No in videl sem, da so se tega dne zbrali naši ko-

prski lovci — ostrostrelci in da jim lovska sreča ni bila mila. Ved dan so zaman zasledovali divjad. Zato jim ji popoldne, ko so se zbrali v gostilni, neki kmet prinesel pravega živega zajca, ki ga je mimogrede ujel. Povabil je lovce ven na travnik za vasjo, kjer je živalco izpustil. In tedaj se je začel ples. Bum! Bum! je odmevalo, zajček pa je kar veselo poskakoval po travniku, dokler

se ni naveličal. Potem se je prostovoljno predal, ker je vedel, da bi mu lovci hudo zamerali, če bi jih bil pripravil prav ob ves »municijon«.

Kako v Piranu in Portorožu »olepšujejo« zidove kjersibodi z raznimi plakati in podobno ropotijo, vam pa kar pokažem s sliko. Tako ne delajo nikjer več po svetu, ker imajo v ta namen posebne table, zato je piransko področje v tem pogledu še prav posebna atrakcija za turiste. Stavim pa kar hočete, da bodo gotovo prenehali s tako prakso, kakor hitro sem jaz vtaknil svoj nos vanjo.

V Senožečah sem zvedel, da nameravajo proglasiti za bolniško dvorišče vse področje v premeru 5 kilometrov okrog vasi. Res ne maram, da bi me napačno razumeli in nimam prav ničesar proti bolnikom, ki se zdravijo v tamkajšnji bolnišnici. Ne zdi se mi pa prav, da se ti v svojih bolniških haljah sprehajajo po cesti. Kaj takega ne dovolj nobena bolnišnica na svetu. Če že mislijo ven, naj se vsaj oblečejo za med ljudi. To bi rad povedal, uprava pa naj uredi ostalo, da bo prav.

Se v Begunje so me vabili, pa nisem utegnil. Bojim se tudi, da ne bi mogel več pomagati. Neka moja znanka je namreč dobila paket iz Amerike in v tem paketu ji je nekdo zamenjal čokolado, ki je bila v paketu, s koruznim storžem. Da bi se čokolada sama tako spremenila, skoraj ne verjamem, čeprav je pot iz Amerike precej dolga.

Upam, da se vam ne bo kaj takega primerilo in vas prav lepo pozdravljam

vaš Vane!

V drugi polovici preteklega meseca je Gostinska zbornica za okraj Koper priredila v Kopru tečaj za tiste gostinske delavce, ki so želeli dobiti priznanje polkvalificiranih gostincev. Tečaja se je udeležilo 28 tečajnikov, od katerih je 23 z uspehom opravilo zaključne izpite. Naša slika kaže tečajnike in njihove predavatelje ob zaključku sedemnajst dnevnega tečaja

TELESNA VZGOJA · ŠPORT · ŠAH

Ob izredni skupščini Partizana Slovenije

Izredne skupščine Partizana Slovenije, ki je bila 8. decembra v Ljubljani, so se udeležili tudi delegati koprškega okraja, med njimi dr. Svetozar Polič, Mira Celik, Crtomir Kolenc in Miloš Stergar. Slednjega smo naprosili, naj bi napisal nekaj svojih vtisov s tega pomembnega zasedanja.

Lahko rečemo, da je izredna skupščina Partizana, ki je imela tudi značaj redne skupščine Partizana Slovenije, prešla navadni okvir skupščin in se spremenila v kongres telesne kulture Slovenije tako po sodelavcih kakor po obsežnih razpravah in referatih s področja telesne vzgoje v Sloveniji. Izredni pomen skupščine je v sprejetih sklepkih, ki bodo približali telesno kulturo našemu človeku, da se bo rade volje včlanil v Partizana in se aktivno bavil s telesno vzgojo.

V nasprotju z načelom »vse ali nič« so sprejeli načelo »bolje nekaj kot nič«. Za začetek se bomo zadovoljili in vrednotili »nekaj«, hkrati pa se bomo trudili za več in za boljše. To načelo je pomembno zlasti za koprski okraj, ker bomo zdaj sprostili velike možnosti za razvoj telesne vzgoje po tovarnah in vaseh. Naša naloga bo omogočiti tudi skromnejšo dejavnost ene same panoge, dokler ne bodo ustvarjeni pogoji za razširitev dejavnosti.

Drugo napotilo: bo željah, zanimanju in potrebah, bo društva Partizan sprostil togega okvira, ki je vrednotil in v glavnem spmo določeno in v programu predpisano dejavnost, večkrat tudi mimo želja proti zanimanju članstva. Sestavili bodo sicer orientacijske okvirne programe, toda društva naj bi iskala razmeram ustrezne oblike in se ne šablonsko držala receptov, ki bi članstvo odbijali. Splošna telesna vzgoja bo tudi vnaprej obvezna za mladino do 15 let starosti. Kasneje pa se bo članstvo lahko opredelilo za razne športne panoge ter jih gojilo kot glavno dejavnost in jih izpopolnjevalo s potrebnimi dopolnilnimi vajami. Vadbna na orodju ne bo osnovni program partizanskih društev, ampak enakopravna panoga drugim specializacijam.

Kino

- KOPER:** 20., 21. in 22. decembra ameriški barvni film KARNEVAL V TEKSASU, 23. in 24. decembra poljski film SENCA, 25. in 26. decembra argentinski film CAFE CANTANTE.
- IZOLA:** 21. in 22. decembra ameriški barvni film ZADNJI KOMANČ, 23. in 24. decembra argentinski film CAFE CANTANTE, 25. in 26. decembra poljski film SENCA.
- PORTOROŽ:** 21. decembra angleški film LJUDJE BREZ POMEMA, 22. decembra avstrijski barvni film MOZART, 24. decembra ameriški barvni film BROADWAYSKA USPAVANKA, 25. decembra japonski film LEGENDA O UGETSU, 26. decembra mehški film IDEALNA TAŠKA.
- PIRAN:** 21. do 23. ameriški barvni film ROB ROY, 24. in 25. decembra ameriški barvni film BROADWAYSKA USPAVANKA, 26. decembra japonski film LEGENDA O UGETSU.
- SEČOVLJE:** 21. decembra sovjetski barvni film ENAINŠTIRDESETI, 22. decembra japonski film ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO, 26. decembra ameriški barvni film KARNEVAL V TEKSASU.
- SKOPIJE:** 21. decembra ameriški barvni film (risanka) PUSTOLOVŠČINE PAJE IN PLUTONA, 22. decembra jugoslovanski barvni film DEKLE IN MOSKI, 25. decembra ameriški barvni film VESELO IZKRCAVANJE.
- SMARJE:** 21. decembra japonski film ATOMSKA BOMBA NAD HIROŠIMO, 22. decembra sovjetski barvni film ENAINŠTIRDESETI, 25. decembra ameriški barvni film KARNEVAL V TEKSASU.
- DEKANI:** 21. decembra jugoslovanski barvni film DEKLE IN MOSKI, 22. decembra ameriški barvni film (risanka) PUSTOLOVŠČINE PAJE IN PLUTONA.
- POSTOJNA:** 20., 21. in 22. decembra ameriški barvni film MED NEBOM IN ZEMLJO, 24. in 25. decembra ameriški film VELIKA URA.
- PIVKA:** 21. in 22. decembra nemški film ZAPELJIVE ZVEZDE, 25. in 26. decembra nemški film NIKI.
- SEZANA:** 21. in 22. decembra ameriški film GOG, 24. in 25. decembra francoski film KO BI VSI FANTJE SVETA, 26. in 27. decembra italijanski film HČI POLKA.

Partizan naj bi skupaj s športnimi zvezami skrbel za enotno vzgojo kadrov, predvsem vodnikov v društvih, ki naj bi jih vzgajali po modernih metodah in znanstvenih dognanjih. Pri tem bi koristili tudi pomoč Višje šole za telesno vzgojo. Tesno sodelovanje naj bi se pokazalo tudi v skupnem tisku ter enotnem glasilu Partizana in športne zveze. Uvedli bomo tudi enotne sisteme tekmovalj, nastopov in akademij.

V majhnih krajih, kjer ni pra-

vih pogojev za več društev, naj bi se društva združila v Partizanu, ki bi gojil vse ustrezne panoge telesne kulture.

Poseben poudarek nameravajo dati tistim panogam, ki jih lahko gojimo v prirodi. Tako naj bi na primer ob morju razvijali vodne športe, v krajih, kjer so ugodne snežne razmere, pa smučanje in druge zimske športe.

Tako razširjen program bo seveda zahteval temeljiti študij, da bi ga lahko prilagodili posameznim krajem. Osnova vsemu bo namreč vzgoja, ki naj slehernemu članu pomaga v njegovem osebnem razvoju v zdravega državljana in zavestnega graditelja socialistične skupnosti.

Miloš Stergar

Vojvodina: Koper 8:0 (2:0)

TEKMI JE PRISOSTVOVALO NAD 2000 GLEDALCEV

Pred svojo turnejo po Italiji se je novosadska Vojvodina ustavila v Kopru, kjer je v sredo popoldne odigrala prijateljsko tekmo z domačim moštvom, ki je letos osvojilo naslov prvaka Primorske nogometne podzveze. Za tekmo je vladalo v Kopru ogromno zanimanje in se je zbralo na igrišču okrog 2000 gledalcev, kar predstavlja rekord glede obiska katekole športne prireditve v zgodovini mesta. Razen Koprčanov pa so prisostvovali srečanju tudi številni ljubitelji nogometa iz raznih krajev Primorske ter s Tržaškega.

Točno ob napovedani uri sta se sodniku Jenku predstavili obe enajstori v naslednjih postavah: Vojvodina: Krivokuća, Roganović, Nikolić, Boškov, Vučinić, Krstić II, Rajkov, Veselinović, Sentin, Ivoš, Krstić I.

Koper: Hrovatin, Mihelić, Čović, Hočevar, Turčinovič, Radovič, Poljšak, Kavalič II, Gombač, Rozman, Jermanič.

Kakor je bilo pričakovati, se je domače moštvo večidel igre le branilo. Gostje so bili glede tehnike v tolikšni premoči, da na kakšen poseben uspeh res ni bilo računati. Kljub vsemu je treba povedati, da so Koprčani zlasti v prvem polčasu nudili gostom močan odpor, napad pa bi lahko ob malo večji povezanosti in pri-sebnosti dosegel vsaj časten gol. Glavna napaka koprškega moštva je bilo slabo podajanje žoge in slabo pokrivanje nasprotnih igralcev. Čeprav rezultat 8:0 ni nečasten za Koper glede na renome nasprotnika, bi vendar pripomnili, da je glede na dogodek na igrišču previsok. V drugem polčasu so namreč kar trije goli padli na račun grobih napak obrambe. Res pa je tudi, da Vojvodina najbrž ni igrala s polno

močjo, saj jih že danes čaka težka tekma v Napoliju, v naslednjih petih dneh pa še v Rimu in Modeni.

Gole za Vojvodino so dosegli Veselinović in Ivoš po tri ter Rajkov, medtem ko je bil en gol avtogol Hočevarja. Pri Vojvodini se je odlikoval ves napad, v katerem smo zasledili novo ime — Sentin. Ta igralec se je odlično izkazal, kar dokazuje, da ima Vojvodina precejšen rezervoar dobrih mladih igralcev. Pri Kopru pa sta se odlikovala v obrambi Rajkov in Turčinovič, v napadu pa Rozman. Sodnik Jenko je sodil dobro.

Radio KOPER

NEDELJA, 22. decembra:

8.00 Kmetijska oddaja: Kako izboljšati kmetijstvo na krasu? Investicije, ki se izplačajo — 8.30 Poje ženski oktet Centralnega Doma JLA iz Beograda — 10.30 Sosedni kraji in ljudje — 14.00 Pogovor s poslušalci — 14.05 Glasba po željah — 15.00 Vesti — 15.10 Lahek glasbeni spored — 15.30 Nedeljska reportaža: Dobrodošli, mladi tovariši — 15.50 Borbene pesmi in pesmi izgradnje.

PONEDELJEK, 23. decembra:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.15 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Oskrbna breskev v zimskem in spomladanskem času — 13.45 Ponedeljkove poepvke — 14.00 Od melodije do melodije — 14.30 Športna oddaja — 14.40 To smo izbrali za vas — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna igasba, vmes reklame — 15.25 Slovenske narodne izjva Borut Lesjak.

TOREK, 24. decembra:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza: Obnova in vinske sorte na Vipavskem — 13.50 Torkov operni oder — 14.30 Okno v svet — 14.40 Filmske melodije — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame 15.25 Narodne pesmi in plesi iz raznih krajev.

SREDA, 25. decembra:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Kakšno vrednost ima strniščna repa za krmo živine — 13.45 Od melodije do melodije — 14.10 Pesmi makedonskih skladateljev — 14.30 Sola in življenje — 14.35 Cuvvarji naših meja (Lojzek popravlja mamiči kuhalnike) — 14.50 Nekaj za vse okuse — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slovenske narodne.

ČETRTEK, 26. decembra:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijska univerza: Delo pašnih odborov v zimski sezoni — 13.50 B. Smetana: Vltava, sinfonična pesnitev — 14.00 Glasba po željah — 14.30 Pogovor z volivci: Govori predsednik OLO Koper Albin Duje — 14.40 Glasba po željah (II. del) — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Slovenske narodne.

PETEK, 27. decembra:

7.15 Glasba za dobro jutro — 7.30 Vesti — 7.45 Jutranji koledar — 13.30 Vesti — 13.40 Kmetijski nasveti: Pravilna priprava toplih gred — 13.45 Popoldanske melodije — 14.30 Gospodarska oddaja: Kako je z našimi menzami (družbena prehrana) — 14.40 Spored solistične in orkestralne glasbe — 15.00 Vesti — 15.10 Zabavna glasba, vmes reklame — 15.25 Domači pevci in ansambli pred mikrofonom: Pojo Ladka Lukša, Nevenka Cupin in Danilo Milič iz Kopra.

Obvestila

Nogometni klub Koper obvešča vse svoje člane, prijatelje in simpatizerje, da bo letni občni zbor kluba v nedeljo, 22. decembra 1957 ob 10. uri v sejni dvorani ObLO Koper.

Iskreno vabljeni!

Odbor NK Koper

V nedeljo, 22. decembra bo ob 9. uri v Strelskem domu v Izoli občni zbor Strelske družine »Herroj Darko Marušič«. Istočasno bo ta strelska družina proslavila peto obletnico obstoja.

Na občni zbor vabi odbor družine vse strelce in ljubitelje strelskega športa.

Po zaključku zбора bo prireditelj v počastitev Dneva JLA.

Veterinarski inšpektorat pri OLO Koper obvešča vse živinorejce, da bo v ponedeljek, 23. t. m. začelo obvezno cepljenje živine proti slinovki na področju, ki meji z Italijo, in v občinah Koper, Hrpelje, Divača in Sežana.

Cepjenje je brezplačno in bo trajalo do 31. t. m. Živinorejce prosimo, naj bo živina v teh dnevih v hlevih.

Danes, 20. decembra, bo ob 20. uri v mali dvorani koprškega gledališča predaval univerzitetni profesor iz Trsta Antonio Marussi o italijanski alpinistični odpravi na K2, drugi najvišji gorski vrh na svetu. Odprave se je predavatelj tudi sam udeležil in bo svoja izvajanja spremljal z nad 100 diapozitivi. Vabljeni!

MALI OGLASI

Dvosobno novo komfortno stanovanje v Ptujju menjam za enakega v Kopru. — Alojz Družina, obč. LO Koper.

Dne 11. decembra 1957 je bil odnešen večji zavoj z različnimi tiskovinami (bloki) iz avtobusne postaje v Kopru. Poštenega najditelja prosimo, da zavoj vrne proti nagradi v upravo Slovenskega Jadrana.

DVOKOLESA od 7.000.— dalje, ciklomotorji od 44.000.— dalje ter Vespe, nove in rabljene, Vam nudi tvrdka Marcon, Trst, ulica Pietà 3. Pošljamo darilne pakete za Jugoslavijo.

Za nakup novih in rabljenih LAMBRET se obrnite na tvrdko Aldo Merolli v Gorici, ul. Garibaldi št. 5, telefon 2723. Tvrdka uredi vse potrebno za izvoz. Pišite nam in dali Vam bomo vsa potrebna navodila!

Tvrdka BELTRAM, uvoz-izvoz, TRST, ulica Valdirivo 3, telefon 36-991 ima na zalogi vsakovrstna nova in rabljena vozila: AVTOMOBILE, VESPE, LAMBRETE, MOTORJE, MOTOCIKLE, ŽENSKA IN MOŠKA DVOKOLESA od 5.000 lir naprej. Z lastno ekspedicijo odpremlja darilne pakete za Jugoslavijo.

Rižanski vodovod Koper
nudi strgarske usluge, hitro, solidno in poceni.

POSLOVNO POROČILO

Mestne hranilnice v Izoli za mesec november 1957

	Stanje 31. 7. 1957	Stanje 30. 11. 1957	Razlika + —
Hranilne vloge	17.861.999.—	21.129.982.—	+ 3.267.983.—
Tekoči računi	1.667.425.—	2.226.983.—	+ 1.559.558.—
Deleži članov »Cebelice«	204.000.—	145.500.—	— 58.500.—
Bančni krediti	32.573.000.—	25.946.549.—	— 6.626.451.—
Obratni krediti	—	2.004.863.—	+ 2.004.863.—
Rezervni skladi	1.972.983.—	1.972.983.—	—
Amortizacijski sklad	54.194.—	54.194.—	—
Gotovinska rezerva pri Narodni banki	226.402.—	4.914.058.—	+ 4.687.656.—
Potrošniška posojila	49.748.216.—	47.575.046.—	— 2.173.570.—
Posojila proti zastavi	—	1.385.000.—	+ 1.385.000.—

Dotok vlog je bil doslej najmočnejši. Tudi vplačila za vračanje posojil so se povečala, tako da je likvidnost hranilnice narastla.

POVERJENIKOM IN ČLANOM PREŠERNOVE DRUŽBE!

Sporočamo, da so letošnje knjižne zbirke dotiskane. Razpošiljanje knjig bo predvidoma trajalo do vključno 25. decembra. Tako bo vsem poverjenikom omogočeno, da še pred Novim letom vročijo knjige članom oz. naročnikom. Zato ne urgirajte knjig ali pomanjkljivih pošiljk pred zaključkom ekspedita.

VABIMO VSE ČLANE, DA TAKO OB PREJEMU ZBIRKE OBNOVE ČLANARINO IN VPLAČAJO VSAJ DEL ČLANARINE.

Poverjenike, ki so prejeli nekaj izvodov 1. knjige knjižne zbirke žepnih romanov Ljudske knjige »Dan nič« pa prosimo, da se potrudijo, da čim prej pridobe vsaj tisto število stalnih naročnikov za to zbirko, kolikor so prejeli knjig.

Hotel »PALACE« Portorož

vljudno vabi na veliko SILVESTROVANJE v torek, dne 31. decembra ob 20. uri v vseh prostorih hotela

Igrali bodo trije renomirani orkestri. Rezervacije sprejema uprava hotela, telefon št. 41. Rezervirajte pravočasno!

Uprava

MAGAZZINI

»S. GIUSTO« S. a. r. l. TRST

plašči, dežni plašči, obleke, suknjiči, srajce, spodnja in zgornja trikotaja za moške, ženske in otroke

NAJNIŽJE CENE V TRSTU!

TRST, Corso Garibaldi 1, telefon 94-178

Če zaklanih prašičev ne boste odirali, bo to škodilo Vašemu žepu, zato prašiče oderte in kožo odnesite v zbiralnico »KOTEKS«, ki Vam bo plačal lepe denarje.

PREVOZIL JE NAD 37.000 km

Svetovni rekord na železniškem tiru je dosegel neki 61-letni upokojenec iz Delmenhorsta pri Bremenu. Za 340 zahodnonemških mark si je kupil tako imenovani mrežni voznik listek prvega razreda zveznih železnic. Z vozovnico »Pelji se, kamor hočeš!«, veljavno mesec dni, je imel pravico vožnje na vseh progah širom po Zahodni Nemčiji. In to je izbral temeljito. Prevozil je 37.116 km. Skoraj bi bil s tem lahko prišel okrog zemeljskega ravnika. Le deset noči je prespal doma, sicer je bil venomer na poti, da bi si še enkrat ogledal kraje in mesta svoje mladosti. 1 km vožnje ga ni stal niti en pfening, kar je tudi rekord svoje vrste.

ATOMSKA STAVKA

Zdaj, ko imamo že vse atomsko, smo dobili še atomsko stavko. Prvenstvo pripada Francozom. Tam se je namreč 80 znanstvenikov v nekem jedrskem laboratoriju uprlo zaradi preniknih plač. Svoje zahteve so podprli s stavko.

Tako pa že gre. Znani ekscentrični slikar Španec Salvador Dalí ima pomočnika — bodečega morskega ježka. Slikar pravi, da ima živalca neverjeten smisel za umetnost. Ne vemo, koliko to drži, manj smisla pa prav gotovo nima, kot tisti, ki kupujejo te slike.

TABLETE NAMESTO OBLEKE

Za hrano v tabletah smo že večkrat slišali, čeprav do danes le še ne moremo govoriti, da bi tablete v tem pogledu kdovekaj pomenile. Da bi pa zamenjali obleko s tabletami? Ne, ne gre za to. Američani le poskušajo na nekem svojem arktičnem oporišču posebne tablete proti mrazu. Te so sestavljene iz nekaterih aminokisljin in naj bi preprečile zmrzovanje človeškega organizma v hudem mrazu. Če se bodo tablete obnesle, kot pričakujejo, bomo dobili močno sredstvo proti mrazu, saj bodo nekajkrat povečale človekovo odpornost.

PETNADSTROPNA HIŠA V 22 URAH

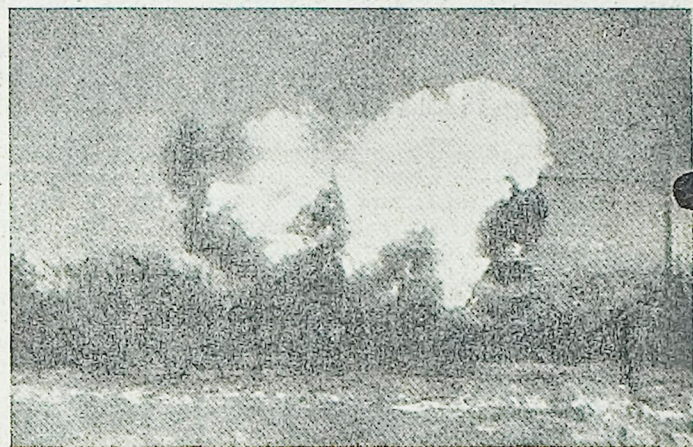
V bližini ameriškega mesta Abilena so preizkusili nov način gradnje stanovanjskih poslopj z najmodernejšimi napravami in sodobnim gradbenim materialom. Petnadstropno stavbo iz aluminijastih plošč z jeklenim notranjim ogrodjem so postavili v 22 urah. Posamezne sestavne dele so dvigali z baloni, napolnjenimi z lahkimimi plini. Ti so se namreč mnogo bolje obnesli kot žerjavi.

Ladje z milijon konjskih moči

Sovjetski inženir Morelevič je v svojem nedavnem predavanju po radiu napovedal novo dobo tudi v ladjedelništvu. Priznani graditelj in strokovnjak za ta vprašanja je ob tej priložnosti izjavil, da ni več daleč čas, ko bodo plule po širnih morjih ladje brez motorjev in brez vijakov. Namesto starih »klasičnih« motorjev bodo imele atomske reaktorje, v katerih se bo toplota neposredno spreminjala v elektriko. Ta bo ustvarjala močno magnetno polje, ki bo omogočilo potiskanje vode in s tem gibanje ladje naprej. Po mnenju omenjenega inženirja bodo ti atomski reaktorji lahko razvijali milijon in več konjskih sil, kar bo omogočilo gradnjo ladij za današnje pojme naravnost neverjetnih velikosti.

MORSKI VRAG V KITO- VEM ŽELODCU

Pri Horti na Azorskem otočju so harpunirali kita, v čigar želodcu so našli tri prav redke ribe iz družine globokomorskih vragov. Znano je, da nosijo ribe, ki živijo v velikih globinah, na glavi dolge antene in da jih je prav težko uloviti. Prvega globokomorskega vruga so ujeli v Severnem Atlantiku leta 1837, torej pred 120 leti. Azorski plen so v znanstvene namene poslali v London.

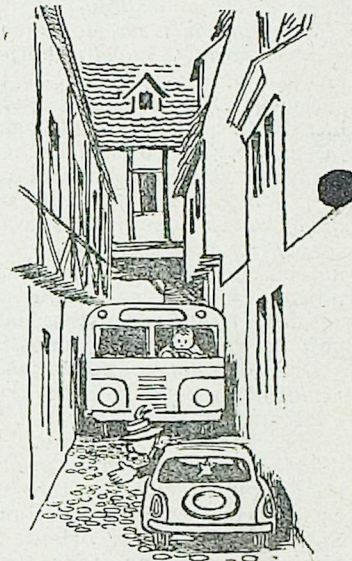
Samo pokadilo se je. Slika je bila posneta ob izstrelitvi ameriškega umetnega satelita. Zbrali so se znanstveniki, novinarji, fotoreporterji, vsi, ki so jih pustili zraven. Potem je znanstvenik, ki je vodil vse skupaj, pritisnil na gumb in... vse ostalo vidimo na sliki.

NI LAHKO ZDRAVITI SLONA

V Brnu na Češkem je v nekem cirkusu zbolel slon. Zdravniki so mu predpisali blatne kopeli. Seveda pa je nerodno, da bi slona vodili v zdravilišče, zato so raje pripeljali več ton zdravilnega blata v sodih in pripravili debeločožu toplo kopalnico, da si je ozdravil svoj revmatizem.

ZASLUŽEK ZAHTEVA

110-letni Husein Mohamed iz Egipta je vložil zahtevo, da se mu izplača zaslužek, ki mu pripada za delo pri graditvi Sueškega prekopa. Mož je namreč delal pred 90 leti pri Lessepsovi družbi, ta pa ni dajala delavcem domačinom drugega kot le nekaj slabe hrane. Husein trdi, da so mu dolžni okrog 1000 funtov šterlingov, da pa bi se zadovoljil, če mu izplačajo vsaj polovico. Kakor je vsa zadeva morda po eni strani smešna, je po drugi lep dokaz, kako so evropski kapitalisti gradili prekop.

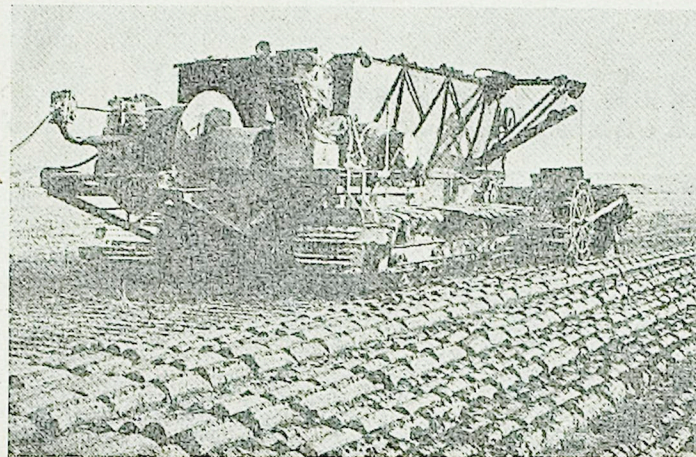
— Vozi desno!

PORAST LADIJSKE TONAŽE

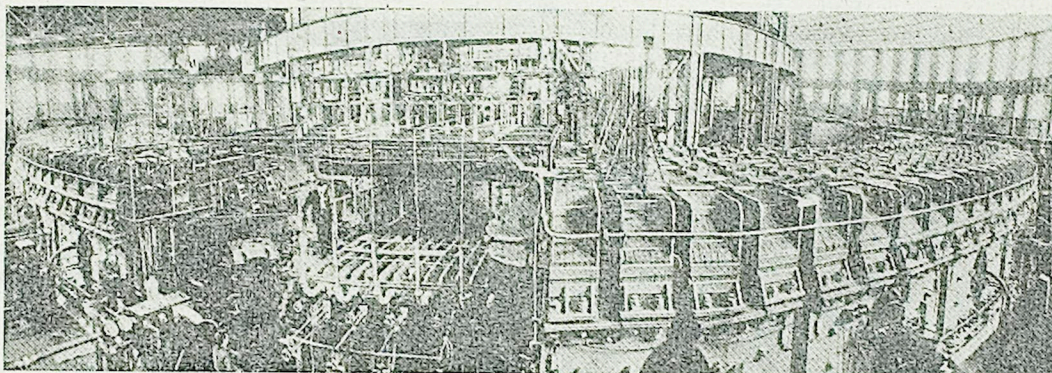
Po statistiki angleškega Loyda znaša ladijska tonaža vseh mornaric sveta 110 milijonov bruto reg. ton. V zadnjem letu je porasla za 5 milijonov br. reg. ton. Na prvem mestu so ZDA s 26 milijoni ton (od tega je 14 milijonov ton v rezervi) na drugem Velika Britanija s 24 milijoni ton itd.

PRVA MEDPLANETARNA LADJA BO SOVJETSKA

Tako je rekel predsednik planetarne komisije sovjetske Akademije znanosti Barabarov. Dejal je, da je polet na Luno vprašanje komaj nekaj let, medtem ko bo treba počakati za prvi polet na Mars najmanj 15 let, ko bo ta planet spet v najbolj ugodnem položaju in najbliže Zemlji.

Med glavnimi viri energije je v Vzhodni Nemčiji šota. To na veliko izkoriščajo. Za kopanje so konstruirali poseben stroj, ki izkoplje sam v enem letu skoraj 10 milijonov ton tega goriva.

Nov sovjetski pospeševalnik atomskih delcev daje tem energijo deset milijard elektronskih voltov. To je najmočnejša naprava te vrste na svetu, nahaja pa se v Dubni, nedaleč od sovjetskega glavnega mesta Moskve. Velikost pospeševalnika nam postane očita, če pogledamo, kolikšen je proti njej človek, ki se dobesedno izgubi v gozdu cevi in žic.

ERNEST HEMINGWAY:

Slovo od orožja

83

POSLOVENIL RADO BORDON

»Ne.«
Vstal je.
»Upam, da boste zelo srečni, zelo zadovoljni in zelo, zelo zdravi.«
»Hvala. Jaz pa upam, da boste večno živeli.«
»Hvala. Saj tudi živim. In če kdaj postanete pobožni, molite zame, če bom mrtev. Prosil sem več svojih prijateljev, naj to storijo. Mislim sem, da bom tudi jaz postal pobožen, vendar se to ni zgodilo.«
Mislim, da se je žalostno smejal, vendar ne morem zardno reči tega. Bil je tako star in obraz je imel hučo razoran; en sam nasmeh mu je sprožil toliko gub, da se je zgubilo sleherni stopenjavanje med njimi.
»Morda bom postal zelo pobožen,« sem rekel. »Vsekakor bom molil za vas.«
»Vselej sem mislil, da bom postal pobožen. Vsi člani moje družine so umrli zelo pobožni. Vendar se to ni zgodilo.«
»Prezgodaj je.«
»Morda je prepozno. Morda sem že preživel svoja verska čustva.«
»Pri meni se pojavijo samo ponoči.«
»Torej ste zaljubljeni. Nikar ne pozabite, da je to versko čustvo.«
»Mislite?«
»Seveda.« Napravil je korak proti mizi. »Zelo lju-beznivo je bilo od vas, da ste prišli igrat.«

»V veliko veselje mi je bilo.«
»Pojdiva skupaj gor.«

XXXVI

To noč je bila nevihta. Prebudil sem se in poslušal, kako dež bije ob okenske šipe. Prihajal je skozi odprto okno.

Nekdo je potrkal na vrata. Čisto tiho sem stopil proti vratom, da ne bi vznemirjal Catherine, in odprl. Pred vrati je stal točaj. Na sebi je imel plašč, v roki pa premočen klobuk.

»Bi lahko govoril z vami, tenente?«
»Kaj se je zgodilo?«
»Gre za nekaj zelo resnega.«
Pogledal sem naokoli. Soba je bila temna. Na tleh zraven okna sem videl vodo.

»Vstopite,« sem rekel. Prijel sem ga za roko in ga peljal v kopalnico. Zaklenil sem vrata in prižgal luč. Usedel sem se na rob kopalne kadi.

»Za kraj gre, Emilio? Ste v stiski?«
»Ne. Pač pa vi, tenente.«

»Tako?«
»Jutri zjutraj vas nameravajo aretirati.«

»Kaj?«
»Prišel sem vam povedat. Bil sem zunaj v mestu in sem slišal, kako so se o tem pogovarjali v kavarni.«

»Razumem.«
Stal je v mokrem plašču, držal v roki mokri klobuk in molčal.

»Zakaj naj bi me aretirali?«
»Zaradi nečesa, kar je v zvezi z vojno.«

»Pa veste zaradi česa?«
»Ne vem. Toda vem, da jim je znano, da ste prej bili tu kot oficir, zdaj ste pa brez uniforme. Po tem umiku vsakogar aretirajo.«

Trenutek sem premišljal.

»Kdaj me nameravajo aretirati?«
»Zjutraj. Ne vem, ob kateri uri.«

»Kaj naj po vašem mnenju storim?«
Odložil je klobuk v školjko umivalnika. Bil je zelo premočen in z njega je kapljalo na tla.

»Če se vam ni ničesar bati, ni aretacija nič posebnega. Vendar pa je vselej neprijetno, če človeka aretirajo — zlasti zdaj.«

»Nočem, da bi me aretirali.«
»Potem pa odidite v Švico.«

»Kako?«
»Z mojim čolnom.«

»Zunaj je nevihta,« sem rekel.
»Nevihta je minila. Ne bo prijetno, vendar se boste izmazali.«

»Kdaj pa naj bi se odpravila?«
»Tako. Lahko vas pridejo aretirat navsezgodaj.«

»Kaj pa najina prtljaga?«
»Pripravite jo. Naj se vaša gospa obleče. Bom že jaz poskrbel za prtljago.«

»Kje pa boste?«
»Čakal bom tu. Nočem, da bi me kdo videl zunaj na hodniku.«

»Odprl sem vrata, jih zaprl v spalnico. Catherine je bedela.«

»Kaj pa pomeni to, dragi?«

»Vse je v redu, Cat,« sem dejal. »Ali bi se hotela zdajle takoj obleči in oditi s čolnom v Švico?«

»Bj ti hotel?«
»Ne,« sem odvrnil. »Rajši bi legel spet v posteljo.«

»Kaj pa se je zgodilo?«
»Točaj pravi, da me nameravajo zjutraj aretirati.«

»Kaj se mu meša?«
»Ne.«

»Potem pa, prosim, pohitva, dragi, in se obleciva, da se bova lahko odpravila na pot.« Sedla je na rob postelje. Bila je še zaspala. »Je točaj v kopalnici?«

»Da.«
»Ne bom se torej umila. Prosim te, glej proč, dragi, takoj se bom oblekla.«

Medtem ko si je slačila spalno srajco, sem videl njena bela ramena, potem pa sem se obrnil proč, ker je tako želela. Zaradi nosečnosti je postala nekoliko okrogla in ni hotela, da bi jo videl. Oblečil sem se in poslušal dež v oknih. Nisem imel kdo ve kaj deti v kovček.